

DOMOVINA

Mesečna priloga „Slovenski Tehnik“.

Redništvo je na Schillerjevi cesti št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja trikrat na teden, vsak **ponedeljek, sredo in petek** ter velja za Avstrijo in Nemčijo 12 kron, pol leta 6 kron, 3 mesece 3 kron. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 17 kron, pol leta 8 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravništvu, plačuje se vnaprej.

Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat; za večje inserate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Poziv slovenskim državnim poslancem.

(Iz ptujskega okraja.)

Vsak hip pride volilna reforma pred zbornico in treba je javnost še enkrat v zadnjem hipu na nevarnost opozoriti, ki preti našemu narodu, ako postane sedanji načrt zakon. Ako namreč Koroško zgubimo, je vsako nadaljnj prizadevanje zastoj.

Slovenski narodič je prešibek, da bi mogel izgubo 120 tisoč rojakov preboleti in sicer na kraju, kjer je obrambni zid najslabši, ker oddaljenost od Trsta najkrajša.

Če ljuti sovražnik Koroško brez boja v roke dobi in se tako blizu njemu vidi, nepel bode sile in odstranil tudi nadaljne zapreke, ki ga mogoče na potu v obljubljeni deželo ovirajo, brez težave, klub enajstim slovenskim poslancem s Kranjskega. Nemške tovarne bodo na kranjskih tleh rasle ko rože po dežju, eno vodno silo za drugo, posestvo za posestvom bodo pridobivali in občina za občino bode padala v nenasično žrelo nemške ekspanzivnosti.

Ko bi to gledali, obsojali in proklinjali bi osebe, v kojih rokah počiva sedaj naša usoda, a bilo bi prepozno. Zato dvigamo svoj glas, dokler je še čas in stavimo sedaj predlog: naj naši poslanci vporabijo vse moči, da zaprečijo v odseku nam prizadeto krivico in da načrt popravi, predno postane zakon. Naše pravične zahteve so: 1. za Koroško dva sigurna mandata, en kranjski mandat naj se odstopi koroškim Slovincem; 2. slovenske štajerske občine na meji naj se priklopijo slovenskim vo-

lilnim okrajem in 3. v mestih in trgih na Sp. Štajerskem pa naj se voli po proporcionalnem volilnem sistemu, da tudi ti slov. volilci pridejo do zastopstva; v to svrhu naj se sedmi slovenski kmetski mandat prepusti mestnim in tržkim volilcem.

Vsa politična društva in avtonomne korporacije naj bi od naših poslancev brzojavnim potom isto zahtevale!

Te zahteve so skromne in pravične zato se bodo pač vse stranke v zbornici, katere imajo še nekaj smisla za pravičnost in pravico na nje ozirale. Naše občine in politična društva naj pa še v zadnjem hipu store, kar je v njihovi moči, da se bode zaslišala njihova odločna zahteva gori do najvišjih krogov, da bodo vedeli, da smo si Slovenci v svesti svojih pravic, da odločno zahtevamo, da se nam da naše pravo v polni, neprikrajšani meri kakor smo tudi mi vedno spolnjevali svoje dolžnosti za državo, kateri smo plačevali svoje davke in žrtvovali svojo kri. Sedaj, ko se ima vzakoniti za nedogledno dobo volilna pravica, naj nam ti najvišji krogi dokažejo, da goje tudi za nas čut pravičnosti in da so pripravljene z dejanjem dokazati, da spoštujejo in uvažujejo naše opravičene zahteve. Ako tega ne store in dovole, da se nas oropa naše pravice, bode imelo to v vsakem obziru zle posledice, kajti v našem ljudstvu bo potem omajano zaupanje v pravičnost zakonov, kateri delo državljanov na dva dela: na privilegirane in na tlačene in zapostavljene. Država pa, katera ne deli vsem državljanom, brez razlike na narodnost in na stan enake pravice se sama spodkopuje in si jemlje pred

svetom ugled pravne države.

Slovenske občine, slovenska politična društva povzdignite svoj glas in izrožite še v tem zadnjem, usodepolnem trenutku jasno in odločno svojo zahtevo, da se da tudi Slovincem pravico, polno, neprikrajšano pravico!

Svetovno-politični pregled.

Domače dežele.

Danes bode državni zbor razpravljal o nujnosti dr. Gessmannovega predloga, naj se takoj prične z drugim čitanjem postavnega predloga o volilni reformi. Ker je dr. Gessmann stavil svoj predlog v soglasju in sporazumno z vsemi velikimi strankami parlamenta, ni dvoma, da bode nujnost sprejeta in da prestopi zbornica takoj na drugo čitanje volilne postave. Obstrukcije proti tej postavi ne bo, vsaj resne ne. Obstruirali bodo Vsenemci, češki radikali in pa grof Sternberg. Malorusi so se s Poljaki pogodili in ne bodo obstruirali. Stvar naših poslancev je, da vporabijo vsa sredstva, ki so jim na razpolaganje in vse zveze z drugimi strankami v to, da v zbornici odstranijo vsaj najbolj kričeče krivice iz načrta in da nam zagotove na Koroškem in Štajerskem pravičnejšo razdelitev in našemu številu primernejše število mandatov nego bi se to po načrtu imelo zgoditi. V ta namen se hoče odločnosti in pa spretni taktosti, upamo, da bodo naši poslanci storili, kar vse slovensko prebivalstvo na Koroškem in Štajerskem tako glasno in složno od njih zahteva.

Finančni minister predloži danes vladni predlog o osnovanju centralne zadružne blagajne. § 4 tega predloga

določa, da sme centralna zadružna blagajna zahtevati, da se vsaka v njej včlanjena zadružna zveza, katera ne stoji pod revizijo dotičnega deželnega odbora, mora podvreči oni reviziji, katero jej v ta namen centralna zadružna blagajna predpiše. V to treba dovojenja deželnega političnega oblastva. Centralna zadružna blagajna sme tudi pregledati knjige in gospodarstvo svojih zadrug. — Pokazalo se bode, ali bode slovenskim in tudi italjanskim zvezam v mešanih deželah mogoče, vsled te določbe pristopiti k zadružni centralni blagajni, ne da bi se v tem izpostavljale kak. nevarnosti, glede svoje gospodarske samodoločbe.

Na Ogrskem se ponavlja stara komedija; Madžari groze zopet, da za nobeno ceno ne dovolijo povišanja skupne armade. Vsa stvar je čisto preprosta. Vojno ministrstvo zahteva zvišanje rekrutov, (ker bo potrebovalo več ljudi za službo pri novih topovih.) Vojna uprava bode zahtevala od narodnih zastopnikov v Avstriji in Ogrskem zvišanje kontingenta. Ne naš državni zbor, ne vlada, ne ogrski parlament, ne koalicijska vlada niso kakor sikolibodi vezani to zahtevo spolniti. Spolnili jo bodo pa, sklicujoč se na patrijotično dolžnost, na državne interese, zdatnost vojske itd. Razlika bode le ta: v Avstriji bo zvišanje kontingenta dovoljeno zastoj, na Ogrskem si bodo dali to dovoljenje dobro plačati. Vse izjave ogrskih ministrov in politikov pripovedujejo to čisto odkrito. Madžari so znali vedno tako spretno postopati z zahtevami militarizma, da niso prav mnogokrat nič dovolili in so si tudi to dali vsakokrat prav dobro plačati. Že za Szellovega ministrstva zahtevalo je vojno ministrstvo povi-

LISTEK.

Diogen.

Hrvatski pisal Avgust Šenoa, prevedel —nj—.

(Dalje.)

„Ne sili me sumnja niti nezaupanje, da te spominjam onega trenutka, ampak skrb za tvojo srečo. Poslušaj! Ti postajaš sedaj popoln mož, stopil si v svet. Fantazija tvoja je živa, volja močna, srce gorko, sklepi silni. In bogat si, zelo bogat. Stopil si v svet, ali si pomislil, na katero pot kreneš; ali si premislil, kje na tem svetu je tvoje pravo mesto, kje dolžnost, kje cilj tvojega življenja? Ali veš, kdo ti je prijatelj in kdo neprijatelj? Ali si...?“

„Premišljeval sem pač o tem,“ potrdi zamišljeno mladenič, „toda ta vprašanja so težka, zelo težka.“

„Resnično, mladi moj prijatelj, a morajo se rešiti, kajti greh je, lahko-miselno je, vreči se slepo v roke usodi,

privezati se na lahkolomne perutnice goljufive sreče. Kdor si ne odgovori na ta vprašanja vestno in odločno, ta ni popoln človek.“

„To je resnica.“

„Glej krog sebe, glej svoje vrstnike — našo mladino. O čem modruje ta prihodnji naš rod? Živeti moram, pravijo, ker sem živ, a ker sem že živ, hočem živeti udobno, dobro. Toda kaj je udobno? Čim manj skrbi, čim manj trpljenja, čim manj dela, čim manj učenja, ker misli tarejo človeka. Od mišljenja osive lasje. Opravek te ubija, učenje muči. A čemu vse to? Življenje je kakor lestvica, na kateri se vedno više povzpneš, vedno srečnejši postajaš. Ali je treba za to dela? Nikakor ne, za to je treba junaštva, smelosti, drznosti. Da se more doseči sreča s trudom in ukom, je samo tolažba za kmetske sinove. Uspeh opravičuje vse na svetu, a povzdigniti se zamoreš samo s pomočjo srečnikov, katere je rodila visokorojena mati za srečo. Prijateljstvo, sorodstvo, protek-

cije, to so lestvice na svetu, zato tudi ni treba truda, ni treba učenja, ki sanja vedno o cilju življenja, ki nazadnje ni nič drugega kakor vrsta let, dnij in minut, kateremu je določila mejo narava. Ne vpraša se za cilj, ampak za možnost življenja. Glej tako modruje naša mladina. Ali ni tako? Povsod vidiš posledice, glej v praktično življenje. Vsak mladenič visokega rodu zna, da mu je prihranjeno na zemlji mesto. On smatra to za svojo posest, za svojo pravico. Ne vpraša nikdar, kakšno je mesto, ampak vpraša edino, ali nosi zlate obresti. Ponudi mu mesto generala, sprejme ga; ponudi mu mesto velikega župana, sprejme ga; napravi ga za opata, opatoval bo; postavi ga za bana in banoval ti bo. Za dolžnosti ga ne boli glava, za njegove dolžnosti naj se brigajo kmetski sinovi; znanja tudi ni treba, znanje nadomešča oblast in oblasti se ne smeš upirati. Hladnokrvno slačijo in oblačijo ti ljudje vsak dan novo obleko, lahkomišljeno skačejo iz enega mesta na drugo. Kup svojih

travnikov, njiv in vinogradov smatrajo za svojo domovino, brezobzirno svojo voljo za svojo svobodo. Kje je tukaj ona splošna ljubezen, ki vidi v vsakem človeku brata, kjer mora ljubiti eden vse in vsi enega, kje heroizem, da žrtvuje eden svojo srečo za vse. Kje deluje sedanji človek za blagostanje bodočih stoletij, kje je ona sveta zavest, da mora tudi bogataš delovati v družbi za družbo, da je treba vstrajati in z vso vnemo delovati na tistem mestu, kamor ga žene srce in kjer ga naj vzdržuje sposobnost? Ah malo, zelo malo je tega na svetu. In zato gre vse rakovo pot. Vsakdo izkorišča javne službe v svojo korist ter misli, da ima do tega pravico. Sebičnost je razjedla gotovo vse v naši kraljevini. Kje je sloga, kje je ljubezen za obče dobro, kje? Naša zemlja je torišče osebnih strasti, kjer je pripravljen vsak iz osebnega dobička ugonobiti drugega. Lakomnost je strast, kjer trga drug drugemu srce.

(Dalje prihodnjic.)

šanje kontingenta. Da bi potolažil ogrsko opozicijo, prinesel ji je ministrski predsednik kar celo vrsto narodnih koncesij z Dunaja domov. Madžari so koncesije sprejeli, Szellovo ministrstvo so pa vrgli. Pod Tiszom se je vsa stvar ponovila, to pot pa v pomnoženem izdanju, kajti Tisza je opoziciji ponudil še več in dragocenejših narodnih koncesij nego Szell. Opozicionalci, ki so ulogo nezadovoljnih izvrstno igrali, so pograbili napojnino — pa vrgli so Tiszo in povišanega kontingenta niso dovolili. Sedaj se ta komedija v tretjič ponavlja. Končala bo tako, da bode Avstrija zastoj dovolila nove rekrute, Madžari pa za dobro nagrado.

Madžari bodo imeli tudi novega ministra vnanjih stvari pod strogim nadzorstvom in komando. „Magyarország“, jako upliven list piše, da če novi minister ne bode skrbel za to, da bode inozemstvo bolje in pravilnejše poučevano o ogrskih razmerah, kakor je bilo pod Goluchowskim, da mu ogrske delegacije ne dovole dispozicijskega fonda, ali pa da ga uvrste v ogrski in avstrijski državni proračun in da bode smel vnanji minister razpolagati z njim ne več po svoji volji ampak sporazumno in z dovoljenjem ogrske in avstrijske vlade.

Hrvatska delegacija v ogrskem parlamentu se bo postavila na posebno stališče in ne stopi v nikako zvezo z nemadžarskimi poslanci. To svoje postopanje utemeljuje Hrvatje s tem, da je njih položaj drugačen nego katere koli druge narodnosti na Ogrskem. Hrvatje niso narodnost ampak politično govornje narod, ki ima svojo državo, katera je z Ogrsko državo ravnopravna. To svoje politično stališče morajo braniti, zato se ne morejo in ne smejo mešati v notranje razmere na Ogrskem samim in v odnošaje nemadžarskih narodnosti in Madžarov. To je stališče reške resolucije.

Vnanje države.

— **Rusija.** V prvih 10 $\frac{1}{2}$ mesecih ruske ustavnosti t. j. od 30. oktobra 1905 do 13. septembra 1906 je bilo pregnano administrativnim potom, t. j. brez sodne preiskave 35 tisoč ljudi v Sibirijo v prognanstvo. Ako pojde to svojo pot, naraslo bo število v prvem letu ruske ustavnosti na 50 tisoč. Potem bodo volitve v dumo. Po takih pripravah je pač verjetno, da bo vlada imela pri teh volitvah večji uspeh, nego ga je imela pri prvih.

— **Srbija.** Vlada je bajje že sklenila pogodbo z orožarno Schneider & Creuzot o dodavanju topov. Tudi pogodba o novem posojilu je sklenjena na Francoskem. Skupština je dovolila 300 tisoč frankov podpore za nesrečne žrtve raznih zločinov v Stari Srbiji in v Macedoniji.

— **Rumunska.** Ministrska kriza je neizogibna. Sedanji ministrski predsednik si prizadeva rekonstruirati svoj kabinet, pa ne pojde. Kralj je poklical vodjo liberalcev Sturzo k sebi na pogovor o položaju.

— **Francija.** Minister dela Viviani naznanja, da bode kmalu predložil zbornici z Italijo sklenjeno pogodbo o nezgodah pri delu. — Naučui minister Briand poroča, da se je državni svet ugodno izrekel o njegovih nameri, začasno uvesti postavo o združevanju od leta 1881 tudi na združevanja, ki imajo namen na božje službe. Finančni minister bode dovolil blagajni za delavske pokojnine 130 milijonov frankov državne podpore na leto. Minister upa, da bode dohodninski davek dajal 50 milijonov in povišanje dednih pristojbin 80 milijonov na leto več. katere svote bode tudi potreboval za imenovano podporo.

— **Nemčija.** Govori se zopet o ponovljenju trocarske zveze. Novi avstrijski minister vnanjih stvari baron Aehrenthal bode to idejo nemškega cesarja zelo izdatno podpiral. To so pač očitvidno le prazne govornice. Rusija je vezana na Francijo in po tej deloma na Anglijo — ter ni misliti na ponovljenje starokopitne zveze.

Dopisi.

Iz Vojnika. Vršelo in šumelo je po naših nemčurških buticah, sedaj pa je zavladal zopet sveti krščanski mir v naši „obljubljeni deželi“. — Pri nas smo pač ljudje velikih načrtov, ne manjka nam nemčurske domišljivosti, še manj pa nemčurske neumnosti, ki ne miruje ne po noči ne po dnevi, da se pred vsem pametnim svetom osmeši. S potrjim srcem in spokornim obrazom smo gledali mi vojniški nemčurji, da se nam bliža dan plačila, ko bo zaslepljeno slovensko ljudstvo spoznalo naše grde namene. našo neznačajnost in našo hinavščino. V temi smo hoteli držati ljudstvo, želeli smo, da ostane neumno in nerazsodno, kakor je bilo nekda, ko je še slepo verjelo vse, kar smo rekli mi nemški velmožje, ljudski lažiprijatelji. Vsilili smo ljudstvu nepotrebno nemško šolo, da bi v njej peneumili, ponemčili in podivjali slovenske otroke. In lovili smo otroke po celi fari za to nemško šolo, pa vse ni nič pomagalo — Dosegli smo malo, ljudje so že prepametni in se ne dajo od nas več za norca imeti. — Vse nas zapušča, kar je pametnih, mladina se zbira v čitalnici, sega po knjigah in časopisih, da si izpopolni svojo izobrazbo. — Vse smešenje in „hajlanje“ ne izda nič. — Kaj sedaj? Zbrali smo se, razmišljali in sklenili nekaj velikega: tožimo jih te proklete Slovence!

Tam iz onega slavnega gozdnega parobka nad sv. Florijanom, kjer se razprostira širna zemlja vojniških fabriciranih „fičnkarskih“ volilcev, pa je odmevala na večer Vseh vernih duš pesem;

So težko kovali
Za svet povprašvali
Naš očka župan.
So priče iskali
Jih v Celje nagnali
A bilo je zaman — zaman!

Kdo je bil slavni pevec naše nemčurske slave, mi ni znano — a kot vesten kronist in poročevalec sem moral omeniti tudi to, da ostane za beleženo v zgodovini našega trga.

Vojniški nemčur.

Zg. Ponikva. Kakor je bilo sicer na kratko že objavljeno v „Domovini“ in „Slov. Gospodarju“ vršila se je v nedeljo 28. vinotoka slavnostna otvoritev pevskega in bralnega društva na Zg. Ponikvi. Vkljub ne preveč lepemu vremenu udeležili so se naše slavnosti odlični gostje iz Dobrne in Št. Ilja. Tudi Gotovljani so bili zastopani.

Slavnost se je vršila vseskozi mirno in dostojno ter sme se reči, da je vspela nepričakovano sijajno. Domačini so bili zastopani v res častnem številu.

Kot prva točka vsporeda je bil „Pozdrav“. Pozdravila je glasno in razločno gospica Marica Koderman tako-le: „Slovenka sem, Slovenka čem ostati, ker me rodila je slovenska mati! S temi besedami pozdravljam veselega srca izobraževalno društvo, katero se danes tukaj otvarja. Dal Bog, da bi to društvo se vedno krepkeje razvijalo, da bi cvetke tega debla z narodnim duhom vsako hišo naše vrle fare vedno bolj in bolj navdihovale! Združimo torej svoje moči v skupno delo in uspeh ne bode izostal. Naj bode ta dan, dan vstajenja za nas iz brez-

briznega spanja! Naj gre glas po širni naši domovini, naj zvedo bratje vsi okoli, da tudi mi hočemo sodelovati ob napredku milega nam slovenskega naroda. V tej nadi kličem: Bralno društvo na Zg. Ponikvi, rasti, cveti, razvijaj se tako, da nam vzgojiš krepke in značajne sine in hčere matere Slovenije, da bodo veselje in ponos Ponkovičanom! Pozdravljam ljube goste, koji ste s svojo navzočnostjo počastili in povečali to slavnost. Pozdravljeni bodite tudi domačini, ker ste se v tako lepem številu udeležili. Vsem skupaj kličem: Živio, živio!“

Za nje vspodbudni in uzorni nastop dobila je govornica obilno, odkritosrčno pohvalo. Sledil je slavnostni govor. V tem govoru nam je g. kaplan Schreiner iz Dobrne povedal veliko zanimivega in poučljivega. Poudarjal je posebno pomen in namen bralnega in pevskega društva. Spodbujal je vse ude k skupnemu delu v blagor slovenske domovine. Opozoril nas je na težave in boje, ki jih bode moralo mlado društvo prestati. Povedal nam je pa tudi sredstva, s katerimi se zamoremo vspešno bojevati. Priporočal nam je posebno složnost med seboj ter volitev dobrega odbora. Ako bode odbor slab bode društvo samo spalo. Burno odobravanje je pričalo, da je ljudstvo z zanimanjem sledilo govoru ter ga tudi razumelo. Da bi to zrno padlo na rodovitna tla in obrodilo obilen sad! Gospodu govorniku pa bodi na tem mestu izrečena še enkrat iskrena hvala. Istotako iskreno zahvalo ljubim gostom za zdatno gmotno podporo v prid novorojenemu društvu, katero šteje med svojimi udi tudi gg. Schreiner-ja in Ivan Kranjc-a iz Št. Ilja, kar nas posebno veseli.

Slavnostnemu govoru je sledila volitev stalnega odbora. Voljeni so res udje, ki so za društvo vneti in ki bodo zastavili vse svoje moči v blagor in prospeh istega. Kot predsednik in podpredsednik sta dva vrla moža g. Franc Vasle in g. Janez Zupanc.

Med posameznimi točkami je domači pevski zbor pod izvrstnim vodstvom svojega pevovodje g. Fran Pečnika, kaj dobro peval narodne in druge slovenske pesmi. Za dobro kapljico in točno postrežbo vsa čast gostilničarju g. Martin Semečniku. Veselje je bilo splošno. Bog nam daj še veliko takih in lepših dni!

Iz brežke okolice. (Napori in vspehi brežkih Slovencev). Ako bi bila mesta in trgi na Spodnjem Štajerskem res „nemški jezikovni otoki“ sredi slovenske ljudske mase, ne bi se jezili, da se meročajne osebe v teh krajih trudijo, te „nemške jezikovne otoke“ ohraniti. Nikakor ne bi nemškim meščanom in tržanom zamerili, ako se potegujejo, da njih otroci Nemci ostanejo. Toda to ni res, da so spodnje-štajerska mesta (n. pr. Brežice) in trgi (n. pr. Laški trg) po večini nemški. Ako se vrši ljudsko štetje objektivno z ozirom na narodnost, na pokolenje, na domovinsko pravico in na rabo občevalnih jezikov, dokaže se lahko statistično, da bivajo v takih krajih, kakoršne smo za vzgled navedli, po ogromni večini le Slovenci. Kako pa je vendar to, da imajo v takih krajih še vedno Nemci večino v občinskem in okrajnem zastopu, da imajo Nemci svoje nemške šole, svoj „deutsches Heim“ itd.? To izvira od tod, ker se poleg domačih Nemcev, katere sicer lahko na prstih ene roke seštejemo, trudijo najvišji faktorji v državi in deželi, da pojemajoče nemštvo v teh krajih za vsako ceno povzdignejo in pomnože. Vlada pošilja v te kraje nemške uradnike, vlada snuje nemške šole, pošilja nemške učitelje in učiteljice; ona dovoli, da delajo urad-

niki nemško propagando itd. Pri takih razmerah imajo Slovenci v teh in enakih krajih težak položaj. Slovenci so to običajno mali obrtniki, trgovci in delavci in nimajo v takozvanih višjih krogih nikake zaslombe. Nakazani in navezani so le na lastno moč, na lastno pridnost, požrtvovalnost, značajnost in izobraženost. Imeti morajo vse te lepe lastnosti in morajo složno delovati, da pridejo do veljave. V takem združevanju smo opazovali brežiške Slovence že dolgo vrsto let. Malo je mest na Slovenskem, kjer ni bila peščica izobraženih Slovencev toliko let složno delovala in toliko ustvarila, kakor Slovenci v tem najjužnejšem štajerskem mestecu. Čeravno je tu bival pred 30 leti slavni Razlag, vendar je bilo tu število omikanih Slovencev takrat kaj majhno. Toda pred 30 ali 25 leti se je začelo to malo krdelce zavedati in krepčati. Dolgo niso mogli priti v Brežicah Slovenci do svojega ognjišča, če tudi so se njih pevsko društvo, njih čitalnica in druga manjša društva oglašala in razvijala. Čez vse je bilo vredno pa njih središče, njih posojilnica, njih „Narodni dom“ in v najnovjšem času njih „Sokol“!

Koliko so ti faktorji v zadnjih desetih letih storili za probujo narodne zavesti v mestu in okolici za narodno zabavo, za povzdigo narodne omike, narodne ekonomije itd., to je težko navesti. Kdor pa pobljže pozna narodne osebe, ki so se temu prosvetnemu delu posvetile, mora priznati, da so mnogo dosegli in da je njih delo obrodilo lep sad.

„Narodni dom“ v Brežicah, „Čitalnica“, „Posojilnica“, razne stavbe in posestva, ki jih ima posojilnica na kranjski strani, vse to priča o storjenem delu. — Zakaj pa vse to navajamo? Prvič iz hvalečnosti do brežkih domoljubov, ki so nam vse to vstvarili, drugič pa radi tega, ker želimo, da bi brežiški Slovenci ostali še dalje složni in stanovitni v trudoljubnosti zato, da bi vse svoje zavode tudi v bodoče dobro oskrbovali; kajti mi se tudi za trdno nadejamo, da bodo brežiški Slovenci, ako bodo pri svojih privatnih podjetjih vstrajni, tudi enkrat gospodarji v občinskem in okrajnem zastopu.

Iz Zdol. Naši državni uradi so se nekako zarekli, da hočejo občino Pleterje tako dolgo mučiti in obsipati z nemškimi dopisi, da bi se naposled naveličala je zavračati ali pošiljati na višja oblastva v prestavo. No, naš župan g. Pajdaš se ne bo dal stem ugnati. On stoji na svojem in zahteva, da se mu da, kar mt gre po postavi in pravici. Tako je ravnal do sedaj, tako bode ravnal tudi v bodoče, kolikor časa bo še naš župan in mi občani upamo in smo prepričani, da bo to še lepo vrsto let trajalo, kajti on po vsej pravici vživa naše popolno zaupanje in smo mi prepričani, da to zaupanje tudi v polni meri zasluži.

Najnovejši slučaj, v katerih se je moral naš župan potegniti za pravice slovenskega jezika je ta-le:

Nedavno je dobilo naše županstvo nemški dopis od okrajne sodnije v Brežicah od dne 30. oktobra t. l. št. 107 v katerem je govor o nekem Alojzu Bračan-u. Ker ga župan ni razumel, poslal ga je c. kr. nadsodišta v Gradec s prošnjo, naj ga da predstaviti na slovenščino, da ga bode mogel župan razumeti in pravilno rešiti, sicer bi mu to bilo nemogoče.

Taki slučaj se množe; a motijo se gospodje če mislijo, da se bo naše županstvo naposled vdalo in konečno tiho sprejemalo njih nemške dopise.

Ne, gospoda, tako to ne pojde, vsakemu svoje. Vi služite na slovenski zemlji, slovenski narod vas s svojimi

pravice plačuje, zato ima tudi pravico od vas zahtevati, da znate in spoštujete njegov jezik. To bode tudi stóril in ne bo odjenjal, dokler si ne pribori pravice. Čas je, da se vse naše občine v tem boju zjedinijo in to tem bolj, ker so nemške občine posebno žalje in Maribor začele tako neizprosno boji proti vsemu, kar je slovenskega. Slovenski župani! Vzemite si te Nemce v izgled in učite se od njih neustrahovane in brezobzirnega boja. Nemci in nemškutarji se borijo za svoje privilegije, mi se borimo pa samo za naše pravice, zato ne smemo biti bojazljivi, marveč neustrašeno in odločno zahtevati, da se nam dajo naše pravice! Po tem, kar se je zgodilo v Mariboru, bi bil greh, ako bi še kakršna slovenska občina sprejela tudi najmanjši nemški spis.

Učimo se od Nemcev in postanimo kakeršni so oni. Na noge torej naše pravice!

Slovenske novice.

Štajersko.

— **Za dijaško kuhinjo v Celju** daroval g. Fran Hrašovec, c. kr. okr. sodnik v pok. v Gradcu 10 K mesto preneča na grobnico svoje soproge Adolfe za vseh vernih duš dan.

— **Dijaški kuhinji v Celju** je darovala gospica Vera Pospel, učiteljica v Grižah, 5 K. Srčna hvala!

— **Celjskim gg. pevcem!** Zadnja se je pripetila neljuba pomota; zamanili smo pevsko vajo, akoravno g. pevovodja prej odredil, da je ne sme ta dan. Jutri v torek pa se začno, samo vsaj redne vaje, ki se bodo šle brez prenehajanja naprej. Gospodje sicer! Martinov večer se bliža, bliža pa tudi neštevilno dolgih večerov! Okmajsajte in osladite si jih z gojenjem drugega petja, da bodete o priliki razveselili tudi naše. Lepo pesem ljubeče občinstvo ter z velikimi narodnostnimi predstavitvami storili tudi za sveto narodno stvar veliko delo! Da se vidimo pri zvečer v velikem številu!

— **„Cigani“.** Posrečilo se nam je videti tudi „Slovenčevo“ kritiko o tej vsehigri. Evo je: Na slovenski knjižni trg je padla veseloigra velike vsebine. Pratelj si je svest svoje moči, to mu videti na celem delu, in to po pravici kajti delo je res dovršeno. Lep, razgleden razvoj dejanja, duhovit humor in smečen, vsakogar zadovoljujoč konec. Želimo tej igri slavno pot po vseh slovenskih odrih.

— **Občni zbor „Narodne čitalnice“ v Celju.** Ker 3. novembra t. l. občan občini zbor „Narodne čitalnice“ v Celju ni bil sklepčen, se vrši drug občini zbor v soboto, dne 10. novembra 1906 ob 8. uri zvečer. Ta zbor je sklepčen pri vsakem številu članov.

— **Samomor.** Minolo sredo je skočil železniški pomožni uradnik Karl Wilfing v Savinjo in je utonil. Mrliča so potegnili pri Zidanem mostu iz vode. Nesrečnež je bil alkoholik in to je bila njegova poguba.

— **Kaj bode s sodnimi imenovanji?** Slavno pravosodno ministrstvo več ne pride do imenovanj svojih sodnikov bodisi iz bojazni pred Nemci, bodisi da čim dalje prikriva krivice, ki jih kaže menda zopet zadati nenemškemu sodnikom. Le za Gališko ali Tirolsko je razglasil uradni list kako imenovanje pa se kaka menjava služb priobči kakor imenovanje, da je malo peska v očeh. Samo v naših pokrajinah je nad mest, kojih popolnitev se odlašja že po letja. Čim dalje, tem večje je razburjenje v sodnih krajih, ker se stvar tako dolgo zavlačuje. Od avskultantskih mest pa gori do mest dvornih sodnikov — vse stagnira! Koliko

praktikantov, oziroma avskultantov brez adjut čaka, da bi prišli vsaj do borne plačice, a pravosodno ministrstvo se ne gane! Ali nam zopet snujejo naklepe, s katerimi se ne upajo prav na dan?! Praznih je nekaj mest namestnikov državnih pravdnikov in govori se, da je za eno teh mest določen mlad nemškutarček celjskega sodišča, ki bi s tem prekoračil menda kar petdeset svojih kólegov. Ali mu bo res to pomagalo, da je postal Nемеc, dočim je bil njegov oče še zaveden Slovenec, ki je v Ljubljani bil iskren prijatelj pokojnemu Železnikarju. To bi bil pravi škandal, in čudili se ne bomo, če zavre kri našim uradnikom!

Govori se tudi, da bodo z imenovanji odlagali dotlej, da spravijo volilno reformo pod streho in pošljejo parlament domov. Ali naši poslanci tega ne vedo in ne slišijo in ne vidijo? Ali imajo samo to skrb, da pomagajo vladi iztisniti volilno reformo, ki nam prinese toliko krivic! Videti je, da so res gluhi in slepi za vse želje svojih volilcev in da imajo oči in ušesa samo še za slavno vladó. Ali ne bi bilo dobro, da bi poprašali justičnega ministra, zakaj tako siino zavlačuje imenovanja in kaj tiči za tem imenovanjem? Odločno vprašanje bode menda vendar dobilo tudi odločen in jasen odgovor. V sodnih in izvensodnih krogih se to nestrpnó pričakuje.

— **Sevnica.** (Volitve v okrajni zastop.) Povsem mirno so se vršile zadnji čas nove volitve v okrajni zastop sevniki. Izvoljeni so bili in sicer:

a) V skupini veleposestva gospodje: Starkl Mihael, Cerjak Jože, Ivanc Ivan, Kocijan Franc, Špan Jože, Žnidaršič Jože.

b) Iz skupine veleindustrije so brez volitve vstopili v okrajni zastop gg. Mankoč Ivan, Presker Matevž in dr. Ivan Šušteršič, oziroma njegov pooblaščenec g. župnik Dobršek.

c) V skupini trgov so bili voljeni: gg. Krulej Lovrenc, Mešiček Jože, Simončič Franc, Smole Ludovik (trg Sevnica), Kosar Jože, Lenart Ivan (trg Rajhenburg), Schescherko Ludovik (trg Planina.)

d) V kmetskih občinah gg.: Božič Jože, Fabijančič Miha, Gabrič Janez, Kunej Anton, Mirt Jože, Radej Franc, Robek Jože, Sajovec Franc.

Pri današnjem ustanovnem zborovanju, katero je vodil okrajni glavar g. plem. Vistarini, je bil okrajnim načelnikom soglasno zopet izvoljen za služni in občespoštovani gosp. Mihael Starkl, župan sevniki; njegovim namestnikom pa g. Franc Simončič, gostilničar in posestnik v Sevnici. Okr. odbor je sestavljen iz teh-le zastopnikov: Špan Jože, veleposestnik v Golebinjaku; Presker Matevž, veletržec v Rajhenburgu; Smole Ludovik, trgovec v Sevnici; Kunej Anton, župan v Stolovniku; Mešiček Jože, nadučitelj v Sevnici; Ivanc Ivan, veleposestnik v Stolovniku.

— **Nemški Schulverein je daroval 100.000 kron za nemško šolo v Gaberjah.** Ustanoviti se ima petrazrednica za dečke, petrazrednica za deklice in šolski vrtec. Vsi nemški listi prepevajo slavo nemškemu Schulvereinu za ta dar. V te ponemčevalnice bodo kar trumoma vabili slovenske otroke z darili, sladkimi besedami, pa tudi z brutalno silo močnejšega, katere se bodo posluževali nemški tovarnarji nasproti slovenskim delavcem. Te šole utegnejo postati usodepolne ne samo za Gaberje, ampak za celo našo okolico. Skrajni čas je, da se ne samo naši poslanci, ampak vsi, kateri imajo stvar v rokah, resno in z vso silo potegnejo za to, da vlada končno reši vprašanje o zidanju poslopja za okoliško šolo. Prostor za slovensko šolo je že zdavna kupljen in denar za zi-

danje tudi pripravljen. Čemu torej to oklevanje? Ali je morda vladi samo na tem ležeče, da tudi ona pripomore našim velikim germanom, da čim prej zmaga njih veliko-germanska ideja na naših tleh? Nevarnost je velika in vsak trenotek, ki se ga zgubi v praznem cepidlačenju je usodepolna, nenadomestna zguba.

— **Nesreča v premogokopu.** V jami premogarske družbe na Pečovniku se je vtrgala plaz premoga ter padla na delavca Antona Višnarja, katerega je silno poškodovala. Težko ranjenega so prenesli v tukajšnjo bolnico.

— **Poroka.** G. Ignacij Verbajs, vodja „Narodne tiskarne“ v Ljubljani, se je poročil dne 4. t. m. z gospo Terezino Širca, posestnico in poštarico v Grižah.

— **Iz Luč pri Ljubnem.** Na dan vseh svetnikov je ves dan lilo iz otožnega jesenskega neba. Savinja in Lučnica ste prestopili svoje bregove in umazana voda se je razlila po bližnjih vrtovih in travnikih. Most pri Bevšku je peneča voda porušila, tako da pošta sedaj ne more voziti do Solčave. Zvečer ob luninem svitu smo videli — mavrico.

— **Dragotin Jirak,** c. kr. namestniški kanclist v Brežicah je premeščen k politični ekspozituri v Mozirje. Reveži in brezpravni zgubijo svojega zagovornika — —. Naslednik Slovenca Zimmermanna, kancelist Woschtschko in neki novi uradnik se pajdašita s brežiško policijo. Morda jim ni znana **interpelacija** — —

— **Brežice.** V Brežicah je precej slovenskih rokodelcev, ki slovijo kot zanesljivi, ceneni in pošteni obrtniki, toda okolica ne ve za vsakega, ker je trgovski in obrtniški koledar premalo razširjen. Mi je torej tukaj navajamo, ker je to želja ljudstva na deželi. Krojači so; Jos. Novak v ulici, Fr. Kovačič pri Sv. Roku. Brivec Josip Holy v Narodnem domu. Mizar Franc Resnik v Hirlanderjevi hiši, Hirlander je svečar in medicar; Vinc. Zajc, sedlar pri Sv. Roku; umetni ključavničar Strniša pri samostanu; Ignac Zalokar slovi kot umetni in stavbinski klepar, Pipan pa je izvrsten in cenjen sodar, ta dva sta v dr. Straškovi hiši. Jože Mastnak, lončar, Fr. Likošek, slikar za sobe in cerkve; klobučar Lebar v lastni hiši, urarja in kolarja nam še manjka.

— **„Sokol“ v Brežicah** priredi na Martinov večer dne 11. novembra t. l. v veliki dvorani „Narodnega doma“ gledališko predstavo. Igrala se bode prvič veseloigra enodejanka „Sluga gospoda poročnika“, katero je spisal član brežiškega „Sokola“ gospod Jos. Holy. Le-ta je že dobro znan po svojih uprizoritvah prekomičnih prizorov. Po vsebini te nove igre se pa da sklepati, da bo na odru prav dobro uspela in se bo v kratkem na vseh slovenskih gledaliških udomačila. Igral se bode še tudi „Brat Sokol“ in se bo pelo. Isti večer bo tudi pokušnja kislega in sladkega iz vinogradov brežke okolice. Zabave bode torej dosti in vsega priznanja je vredno, da hoče čilo društvo „Brežiški Sokol“ še poleg svojega strokovnega dela, podajati občinstvu z gledališkimi igrami itd. zabavne večere po zimi. Pričakovati je, da bodo znali slovenski rojaki ceniti to naporno delo in da bodo vedno v velikem številu posečali sokolske prireditve v Brežicah!

— **V Sromljah pri Brežicah** so letos priredili, kakor se nam od onod poroča, izvrstno vinsko kapljico.

— **Radinci.** Veselo novico naznanjamo. Ravnateljstvo južne železnice je konečno ugodilo našim dolgoletnim pritožbam ter odstranilo zagrizenega našega narodnega nasprotnika postaje-načelnika L. Müllerja. Poleg odhajajočega poštarja Pascha je bil to naj-

strastnejši hujskač in nemškutarski agitator ob raznih volitvah. Pričakujemo, da se nam da uradnika nepristranskega in našega jezika zmožnega. Po hudih bojih se nam je posrečilo pomesti nemškutarske smeti iz svoje hiše in pokazati, da na svoji zemlji hočemo ostati mi gospodarji. Slovenske občine posnemajte to ter neizprosno zahtevajte za naše kraje slovenskih uradnikov, ne odnehajte, dokler ne izgine zadnji nemškutarski hujskač iz našega ozemlja.

— **Iz Radinc.** Tukajšnji kopalniški in okr. zdravnik g. dr. Höhn se preseli od nas v Vojnik. Odhajajoči je sicer Nемеc, a poštenjak, ki našim težnjam ni bil nasproten.

(Pripomnja uredništva. Iz Vojnika se čujejo drugi glasovi, morda nam bo dal g. dr. H. priliko, da se preverimo o resnici te vesti iz Radinec.)

— **Iz Boračove.** Tatje vlomili so v noči 30. oktobra v hišo občinskega predstojnika g. Jož. Velerič ter odnesli obleke in posteljne oprave v vrednosti nad 300 K.

— **„Vojaškemu veteranskemu društvu“ pri Sv. Andražu v Slov. goricah** so darovali gg.: Tom in Marija Golob, gost. in trg. pri Vubergu kot botra društvene zastave 40 K; Dr. Fr. Jurtela, odvetnik v Ptuj, 20 K; And. Jurtela, prof. v Moskvi, 10 K; dr. Juri Pučko, c. kr. notar v Krškem, 10 K; Jan. Strelec, nadučitelj, 7 K; Rudolf Havelka, trgovec v Ptuj, 5 K; Anton Plešič, trgovec, 2 K; Vinko Zorko, poštar, 2 K. Vsem darovalcem najtoplejša zahvala!

Za odbor:

Peter Zorko, Gregor Družovič.
tajnik. predsednik.

— **Iz gornjeradgonskega okraja.** Kaj je z volitvami v naš okrajni zastop? Tako se radovedno poprašujemo. Volilna doba pretekla je že sicer 11. septembra, a o razpisu še ni duha ne sluha.

— **Trasiranje nove železnice Ormož-Ljutomer** se bo te dni vršilo. Ali se pa bode ta projekt tudi izvršil, je veliko vprašanje. Ormoški okraj bi moral za to železnico prispevati s kakimi 100.000 K, a okrajni zastop se obotavlja z dovoljerjem te za okraj ogromne vsote.

— **Furor teutonicus pri okrajnem glavarstvu v Mariboru.** Nekega teh gospodov so bila slovenska krstna imena črnovojnikov, kakor so je slovenske občine v dotične imenike zapisale, tako razjarila, da je vse z ru-dečilom prečrtal in zapisal gori nemške izraze za to. Ako nimajo gospodje res nič važnejšega dela in si morajo s takimi neslanostmi dolg čas preganjati, naj si pa kar sami sestavljajo imenike črnovojnikov in naj prištedijo občinam to neprijetno delo. Če pa delajo iz zgolj germanizatoričnih nagibov, je tako početje predrznost, katere naše občine ne bodo mirno prenašale, naj prihaja že od kogar koli.

— **Je li to mogoče?** „Slovenski Narod“ piše, da „Ljudska posojilnica“ inserira v „Grazer Tagblattu“ pod imenom Laibacher „Volkskredit“, da prodaja v slovenskih Halozah velik vinograd in vabi nemške kupce, naj si kupijo ta lep in velik kos slovenske zemlje. Ista „Ljudska posojilnica“ je, kakor piše „Slov. Narod“, že prodala po nekem Regoršku prevzeto posestvo strastnemu nemškemu nacionalcu, dasi bi bila lahko dobila slovenskega kupca. — Če se tako bogat slovenski denarni zavod kakor je „Ljudska posojilnica“ na tak način pregreši zoper slovenski narod, se to ne da z besedami dovolj ostro obsoditi. Greh je že, če kakega reveža prisilijo razmere, da mora svojo zemljiško posest prodati Nemcu, če pa

to dela bogata „Ljudska posojilnica“ in to celo na našem, od vseh strani ogroženem Spodnjem Štajerskem, je to pač več kot greh. Če je to res, kaka razlika je potem še med delovanjem „Ljudske posojilnice“ in „Südmarke“ na Spodnjem Štajerskem? Morda edino le ta, da „Südmark“ spravlja našo zemljo po koščkih v nemško last, dočim jo „Ljudska posojilnica“ kar na debelo med Nemce razpečava.

— **Akademični društvi „Tabor“ v Gradcu in „Slovenija“ na Dunaju** ste sklenili v znak skupnih idej bratsko vez z mladim akademičnim društvom „Adrija“ v Pragi. Ta tri društva tvorijo skupno narodnoradikalno dijaško organizacijo v vseučiliških mestih. — Skupna ferijalna organizacija pa je „Prosveta“, ki razširi svoj delokrog na vse slovensko ozemlje.

— **Potreba dobrih in cenjenih listov** se danes vedno in povsod naglašja. Na Slovenskem se v tem oziru mnogo stori, a mnogo časnikarsko podjetje mora prenehati, ker ne najde dovolj naročnikov. „Novi Slovenski Štajerc“ izhaja po trikrat na mesec v Ljubljani in stane za celo leto samo dve kroni. Priporočamo ta list vsem onim, ki si ne morejo naročiti večjega lista, ki pa vendar čutijo potrebo čitati političen list, ki bi je poučil o najvažnejših dogodkih pri nas in drugod po svetu. „Novi Slov. Štajerc“ izhaja v Ljubljani, zato sme mnogo svobodnejše pisati, kakor je dovoljeno štajerskim listom, ker se cenzura v Ljubljani ne izvaja tako ostro, kakor pri nas. Zato je ta list baš za naše sodeželane tem bolj zanimiv in jim ga priporočamo.

Kranjsko.

— **Nov dnevnik.** Za časa prihodnjih državnozbornih volitev bo izhajal „Rdeči prapor“ kot dnevnik. Ako pojde, poskusijo z dnevno izdajo tudi nadalje.

— **V deželni blaznici** je deželni odbor uredil razmere tako, da je dr. Bleiweisu odvzel ravnateljstvo, dr. Divjaku prepovedal privatno prakso in dr. Robidi pa s 1. novembrom odpovedal službo. S to „rešitvijo“ ni nobenemu ustrezno in vsi so v tem edini, tudi „Slovenec“ piše v tem smislu, da se godi dr. Robidi nezaznana krivica. Da je bil že skrajni čas, da se razmere v tem zavodu zboljšajo, je jasno, da bi se pa edinemu psihijatru na zavodu, kar na kratko službo odpovedalo to menda vendar ne gre in to tem manj, ker je v preiskavi zoper dr. Robido, kakor „Slovenec“ poroča fungiral kot zdravniški izvedenec soobtoženec in soobsojenec dr. Bleiweis.

— **Splošno slovensko žensko društvo** je začelo prirejati že javna predavanja. Včeraj je predavala gđ. Kadivec o svojem izletu na Veliki Klek.

— **Novo posojilnice** so se osnovali v Mirni peči, v Šmartnem pri Litiji (druga), v Knežaku na Notranjskem (druga), v Šmartnem pod Šmarno goro in v Brezovici pri Ljubljani.

— **Vinski sejem v Krškem** 3. t. m. je bil precej živahen; več kakor sto vinorejcev je vino ponujalo, a kupci so bili došli tudi v precejšnjem številu iz Ljubljane, z Gorenjskega in od drugod. Cena vinnu, ki ga letos ni veliko, je bila precej lepa, od 40 do 50 vin. liter, ker je stara vinska zaloga čisto pošla.

— **Novomeške novice.** Ravnatelj dr. Detela se je 30. m. m. poslovil iz Rudolfovega in se preselil v pokoj v Ljubljano. — Zidanje ženske bolnice se je izročilo stavbinskemu podjetniku g. Jos. Olivu za 310.000 K. — Dekan Žlogar Anton iz Šmartna pri Litiji je prišel 30. m. m. kot kanonik v Novo

mesto. — Novo poslopje za gimnazijo se utegne zidati v bližini okrožnega sodišča ali pod kapiteljsko cerkvijo. — **Dolenjsko vino** je letos precej kislo; zato svetujejo strokovnjaki, da bi se mešalo z brdsko (goriško) rebulo, t. j. vinom, ki se prideluje v goriških Brdih.

Koroško.

— **Hitra pošta.** 12. oktobra t. l. je bilo v Št. Jakobu v Rožu na Koroškem oddano pismo, naslovljeno v 2 uri oddaljene Loče. Pismo je pa romalo po Štajerskem, kjer je dobivalo nemške opombice, dokler ni srečno 27. oktobra prišlo na svoj cilj. To so lepe poštno razmere!

— **Uprava državnih železnic in nje vsnemški uradniki.** V Beljaku je v službi pri državni železnici neki Rössler, ki si je kot pretiran nemški nacionalist podvrnil celo prometno ravnateljstvo pod svoj komando. Temu je Rösslerjevo hujskanje že presedalo in da se ga iznebi, ga je premestilo iz Beljaka. No tu se je pokazalo, da je ta Rössler nemškonacionalni hujskač mogočnejši in uplivnejši nego prometno ravnateljstvo. Rössler in njega zavezniki so se premestitvi uprli — in ravnateljstvo je premestitev preklicalo! To je najnovejši škandal; to oblastvo, ki je še nedavno kar celo vrsto slovenskih uradnikov premestilo v Trst, ne da bi ti bili kaj zakrivil, to ravnateljstvo se je sedaj dalo ugnati enemu samemu nemškonacionalnemu hujskaču in je pokorno storilo to, kar je ta mož od njega zahteval. Ta čin nam odpira krasne perspektive v bodočnost. Vredno bi bilo interpelirati ministra železnic, ali veljajo za uradnike nemško nacionalnega prepričanja drugačni disciplinarni predpisi kakor za njih kolege slovenskega rodu in mišljenja in ali je ta dvojna mera v interesu državnih železnic?!

Primorsko.

— **Na celi Adriji** je še vedno jako močan jug ali široko. V Trstu je morje preplavilo breg pred Hotel de la ville in je tramway morala nekaj časa na tej progji ustaviti vožnjo. Po Krasu so bili silni nalivi, ki so napravili precej škode.

— **Hrvatsko učiteljišče** bo premeščeno iz Kopra v Kastav, tako so istrski Hrvatje sami želeli. Že 1. decembra t. l. se preseli I. tečaj v Kastav, kjer se popolni v štirih zaporednih letih v samostojno celotno učiteljišče. Kam bodo dali slovensko učiteljišče? Edino mesto za nje bi bila Gorica, kjer je tudi že bilo, pa Lah se bodo temu z vsemi silami upirali, naša stvar bode, da ta odpor premagamo. — Kaj bode z vadnico na koprskem učiteljišču, ki šteje letos 42 učencev? Vlada bi morala ohraniti to šolo s slovenskim učnim jezikom.

— **Javno knjižnico** so osnovali v Ajdovščini; odbor je prosil občinski zastop, naj da knjižnici brezplačno primerne prostore.

— **Legia nazionale** je odprla italijansko šolo v čisto slovenski občini Krkavci v Koperskem okraju. V šolo se je vpisalo 53 slovenskih otrok. Materijalna odvisnost od laške gospode je stariše prisilila poslati svoje otroke v to poitalijančevalnico.

Svetovne vesti.

— **Kralj morilec.** Iz Indokita poročajo, da je kralj anamski Thank Thai avgusta meseca dal osem svojih žen mučiti do smrti in da se je razveseljeval ob njih trpljenju. Kmalu potem je kralj ustrelil nečega splošno priljubljenega 70 let starega princa, zadnjega sina kralja Mink Manga.

— **Roparski napad na pošto.** Na pošti v Salvatorgasse na Dunaju je 3. t. m. ob 7 uri zvečer napadel nek mladenič slugo neke trgovine, mu izpulil denarno pismo in zbežal. Kmalu so ga pasanti na ulici prijeli. Dobili so tudi pismo, v katerem je bilo 633 kron.

— **Rakoczy — hrvaške krvi.** Madžari se ravno sedaj klanjajo prahu svojega velikega junaka Rakoczyja II. ki se je tako junaško boril, da osvobodi Ogrsko nemškega tlačanstva. Nihče Madžarom ne zameji, da so ponosni na svojega junaka, toda hvaležni pa le morajo biti zanj tudi Hrvatom. Rakoczy sam se ni nikoli sramoval priznati, da se po njegovih žilih pretaka hrvaška kri. V proglasu, ki ga je izdal 22. oktobra 1706 na Hrvate, pozivajoč jih na pomoč proti „despotični Avstriji“, je napisal: da je v njem „vzplamtel prirojeni ogenj hrvaštvske krvi.“ Rakoczyjeva mati je bila Jelena Zrinjska, hči hrvaškega bana mučenika Petra Zrinjskega.

Loterijske številke.

Gradec. 3. novembra 1906: 64, 23, 75, 20, 65.
Dunaj. „ „ „ 55, 53.

Prave ruske galošne znamke „Pro-wodnik“ iz Rige, priporočamo originalnih cenah, P. Kostić, Celje

Hmelske droge

ima množino vsake dolgotrajni prodaj po cenah 32 do 44 vinarjev (560) komad

EMERIK KUKETZ, Žalec.

500 škafov korenja in drobnega krompirja in runkla in takoj **Kantiner v Domobranski vojašnici** (Landwehr Kasernen)

Posojila, daje **Otto Kleus** Berlin, Schönhauser Allee 128. (Redakcija) — Troški se odbijejo od posojila — Nihče ne predplačil. (535) B-4

Razpis.

Ubogim in pridnim dijakom, kateri so pristojni občini Št. Florijan pri Šoštanj, se podeli prva ustanova Anton-a in Marije Pirečnik-ovega zaklada letnih 540 K., katero dijak lahko do konca svojih študij uživa. Prosilci za to ustanovo morajo vložiti prošnje, katerim je priložiti zadnje spričevalo, krstni in domovinski list, najdalje do 25. novembra t. l. pri spodaj podpisanim županstvu.

Županstvo Št. Florijan, dne 30. oktobra 1906.

(571) 3-2

Franc Verbuč, župan.

Razglas.

Vsled sklepa c. kr. okrajne sodnije v Šmarji z dne 1. novembra 1906 op. št. Ne I 445/6 vrši se javna prostovoljna dražba v konkurzno maso Rajmunda Savsky spadajoče zaloge špecerijskega in manufakturnega blaga ter železnine na Ponkvi v sodnijsko določeni cenilni vrednosti po 3.518 kron 24 vin. dne

12. novembra 1906 in popotrebni tudi naslednje dni vsakokrat od pol 9. do 12. ure dop. in od 2. do 6. ure pop. na licu mesta na **Ponkvi.**

Zaloga prodajala se bode ali v kosih ali pa po partijah proti takojšnjemu plačilu in takojšnji odstranitvi blaga. K tej dražbi se vabijo kupaželjni.

V ŠMARJI, dne 5. novembra 1906.

Dr. Jos. Georg oskrbnik konkurzne mase

LASTNI PRIDELEK STAREGA IN NOVEGA

LJUTOMERČANA

PRODAJAM VSLED OBILNE TRGATVE PO ZELO NIZKEJ CENI.

IVAN KOČEVAR POSESTNIK V SREDIŠČU.